

בית יוצר
לבניין הרוח
חיל החינוך והנוער

לחירות ישראל

מסכת לציון יום העצמאות

ביום העצמאות נחגוג 76 שנים להקמת מדינת ישראל. זהו יום של שמחה והכרת הטוב, ובו אנו מציינים את הישגינו כמדינה וכחברה, ומדגישים את הערכים והסמלים המשותפים לנו כעם ואומה. השנה נציין את יום העצמאות בו' באייר, 14 במאי.

המסכת **"לחירות ישראל"** מבטאת את משמעותו של היום בו חוגג עם ישראל את חירותו המדינית וחזרתו אל בימת ההיסטוריה כעם ריבוני בארצו ההיסטורית. העם שבמשך כאלפיים שנים התקיים ללא שלטון עצמי, רובו ככולו מחוץ לאדמת המולדת שלו, וסבל מרדיפות ואפליה, זכה להגשים את חלום הדורות לריבונות מדינית ולחירות רוחנית, דתית ותרבותית. ביום זה חיילי ומפקדי צה"ל חוגגים את הזכות להגשים את **"שאיפת הדורות לחירות ישראל"** (מתוך הכרזת העצמאות) ולמלא את השליחות של הגנת מדינת ישראל.

במסכת ששה שערים המצויינים שבמרכזם שש פיסקות מתוך מגילת העצמאות, המשרטטות את התהליך ההיסטורי של שיבת עם ישראל לארצו ואת החזון והערכים שהתנועה הציונית העמידה למדינת ישראל. כל בפיסקה מלווה בציטוט מתוך המסורת היהודית והציונית המרחיב ומעמיק את תוכן הפיסקה. למעוניינים, מלוות את הקטעים שאלות לדין ולהעמקה. החוט החורז את הקטעים הוא הזכות הטבעית וההיסטורית של עם ישראל להגשים את חירותו במולדתו, שאנו חיילי צה"ל, נשבענו להגן עליהן עד כדי חירוף הנפש. לכן, את המסכת חותמת שבועת האמונים למדינת ישראל וצה"ל.

למרות התחושות הקשות, הכאב והדאגה המלווים אותנו ביום העצמאות השנה, כשאנו נמצאים במלחמה כבר מספר חודשים, אנו מאמינים כי ראוי לחגוג אותו. היום העצמאות מציין את הגשמת חלום הדורות וראוי לשמוח ולברר את משמעותו עבורנו, בדגש על הזכות הגדולה שנפלה בחלקנו לחיות ולהגן על המדינה עליה חלמו אבותינו אלפיים שנה. את המסכת ניתן לקיים במסגרת מעגלי שיח, סעודת חג או מעמד. בסיומה אנו מזמינים את מפקד היחידה לברך את חייליו ולהרים כוסית לחיי מדינת ישראל.

בהצלחה וחג עצמאות שמח!

המפקד,

המסכת היא הזמנה לשער כניסה ליום העצמאות, על מנת להטעין את היום הזה במשמעות עבור החיילים, כחלק מחיזוק צדקת הדרך של העשייה הצבאית והבנת ערכו של יום חשוב זה.

צה"ל הוא צבא עם שבו משרתים כתף אל כתף, חיילים מכל חלקי החברה הישראלית ומכל הדתות. יום העצמאות הוא יום שבו בא לידי המכנה המשותף של כלל החיילים שהוא הזכות להגן על המדינה, והחובה לעשות כל שביכולתם על מנת למלא ייעוד זה. המסכת היא הזדמנות לאפשר לכלל החיילים להביא לידי ביטוי את הקשר שלהם אל מדינת ישראל, ויש לעודד ולשמוע מגוון חיילים.

מומלץ במידת האפשר לעסוק במסכת בערב יום העצמאות בצמוד לארוחת הערב או סעודה חגיגית.

ניתן להשתמש במסכת בשלוש צורות:

שיח מצומצם של מפקד עם מסגרת קטנה, למשל מ"מ והמחלקה שלו. באופן הזה, ניתן לעבור על כל המסכת עם שאלות ההנחיה ולאפשר לחיילים ללמוד את הקטעים ולענות על השאלות בשיח חופשי.

שיח רחב של מפקד/ים, יחד עם מסגרת גדולה של חיילים. במקרה זה, ניתן לחלק לכל קבוצת חיילים (למשל אלו היושבים סביב אותו שולחן, או שייכים לאותה כיתה/מחלקה) את אחד השערים והם ילמדו אותו ויענו בפני כולם על השאלות. אפשרות נוספת היא שהמפקד ייקרא את המסכת כולה או חלקה, ללא שיח על השאלות.

חשוב שבכל אחת מהצורות, המפקד יביא לידי ביטוי את האני המאמין שלו, או ביחס לכל אחת מהפיסקאות או כאמירה מסכמת את כלל העיסוק במסכת.

דברי מפקד:

אנו חוגגים היום את יום העצמאות. זהו יום של שמחה והכרת הטוב, ובו אנו מציינים את הישגינו כמדינה וכחברה, ומדגישים את הערכים והסמלים המשותפים לנו כעם ואומה. ביום גדול והיסטורי זה חוגג עם ישראל את חירותו המדינית וחזרתו אל בימת ההיסטוריה כעם ריבוני במולדתו.

בזמן שלפנינו נעסוק בקטעים מתוך מגילת העצמאות המתארים את תהליך של שיבת עם ישראל לארצו, ונלמד על משמעות הזכות שלנו להגשים את "שאיפת הדורות לחירות ישראל" (מתוך הכרזת העצמאות) ולמלא את השליחות של הגנה על מדינת ישראל.

למרות התחושות הקשות, הכאב והדאגה המלווים אותנו ביום העצמאות השנה, כשאנו נמצאים במלחמה כבר מספר חודשים, אנו מאמינים כי ראוי לחגוג אותו. יום העצמאות מציין את הגשמת חלום הדורות וראוי לשמוח ולברר את משמעותו עבורנו, בדגש על הזכות הגדולה שנפלה בחלקנו לחיות ולהגן על המדינה עליה חלמו אבותינו אלפיים שנה.

בְּאֶרֶץ - יִשְׂרָאֵל קָם

הגרעין האמיתי של יחודנו הלאומי הוא פרי טהור של ארץ ישראל...

על אדמת ארץ ישראל גדלנו, עליה היינו לאזרחים; בייצרנו את אמונת האל האחד נשמנו אל קרבנו את רוחות הארץ, ובהיאבקנו לעצמאות ולשלטון אפף אותנו אווירה והזין את גופנו הדגן שצמח על אדמתה. בארץ ישראל התפתחו רעיונות נביאינו, ובארץ ישראל הושמע לראשונה "שיר השירים". כל אשר עברי בקרבנו ניתן לנו על ידי ארץ ישראל; כל השאר אשר בנו - איננו עברי. ישראל וארץ ישראל - חד הן, שם נולדנו כאומה ושם בגרנו. וכאשר באה הסערה והטילתנו אל מחוץ לתחומי הארץ, לא יכולנו עוד לגדול, כפי שלא יוכל לגדול עץ שנעקר מן הארץ, וכל חיינו הוקדשו רק לשמירה על ייחודנו זה שנוצר בארץ ישראל.

זאב ז'בוטינסקי, כתבים: "ציונות וארץ ישראל", כרך "כתבים ציוניים ראשונים", עמ' 123-124

”בְּאַרְץ-יִשְׂרָאֵל קָם הָעָם הַיְהוּדִי, בְּהַ עֲצָבָה דְּמֹותוֹ
הַרוּחָנִית, הַדְּתִית וְהַמְּדִינִית, בְּהַ חֵי תִי קוֹמְמִיות
מִמְּלֶכֶתִית, בְּהַ יִצָּר נְכֹסֵי תְּרַבּוּת לְאַמְיִים וְכִלֶּל-אַנּוּשִׁים
וְהוֹרִישׁ לְעוֹלָם כִּלּוֹ אֶת סֵפֶר הַסְּפָרִים הַנִּצְחִי.”

כִּצְמֹחַ אֶלֶיךָ:

מה חשיבותה של ארץ-ישראל עבורך? איזה מקום או אתר מבטא את הקשר שלך לארץ?

שְׁמַר לָהּ אֲמוֹנִים

לבי במזרח / רבי יהודה הלוי

לְבִי בַמְזֶרֶח וְאֲנִי בְּסוֹף מֵעֶרֶב
אֵיךְ אֶטְעֶמָה אֶת אֲשֶׁר אֶכֶל וְאֵיךְ יַעֲרֹב
אֵיכָה אֶשְׁלֵם נְדָרֵי וְאֶסְרִי, בְּעוֹד
צִיּוֹן בְּחֶבֶל אֲדוּם וְאֲנִי בְּכַבֵּל עֶרֶב
יִקַּל בְּעֵינַי עֶזְב כֹּל טוֹב סִפְרָד, כְּמוֹ
יִקַּר בְּעֵינַי רְאוֹת עִפְרוֹת דְּבִיר נַחֲרָב.

”לְאַחַר שֶׁהִגְלָה הָעָם מֵאֶרְצוֹ בְּכַח הַזְרוּעַ שָׁמַר לָהּ אֲמוֹנִים
בְּכָל אֶרְצוֹת פְּזוּרָיו, וְלֹא תָדַל מִתְּפִלָּה וּמִתְקִנָּה לְשׁוֹב
לְאֶרְצוֹ וּלְחִידֵשׁ בְּתוֹכָהּ אֶת חֲרוּתוֹ הַמְּדִינִית.”

כְּצִמְחַת אֵשׁ:

אם היית יכול לדבר עם יהודי שגר בארץ רחוקה לפני 500 שנה, מה היית מציע לו לעשות כדי לשמור על הקשר לארץ ישראל?

שָׁבוּ לְאַרְצֵם

שירה: שיר השיירה
מלים: עלי מוהר לחן: עממי יוני

ועוד נדאג שהזקן יהיה שמח.
וגם הנגב עוד יהיה פורח
ועוד נדאג שהזקן יהיה שמח.

ומכל הגלזיות
ועם כל הבעיות
מסביב יהום הסער
רב הקושי והצער
אבל יש על מה לשמח
יש עוד אומץ, יש עוד כח.
ונמשכת שירה
מן המאה שעברה
רחוקים כבר היוצאים
אכרים וחלוצים
שעמלו עבדו בפרך
בלי לראות את סוף הדרך
ועכשיו עוברים אנחנו
לא שקטנו ולא נתנו
לא ימשיכו בלעדינו
זוהי הרפתקת חיינו.

מקצות ערב, מרוסיה ופולניה
הדלקנו אור גם בדימונה גם
בדגניה.
מקצות ערב, מרוסיה ופולניה
הדלקנו אור גם בדימונה גם
בדגניה.

ומכל הגלזיות
ועם כל הבעיות
עם נוצר וארץ קמה
ושפה אשר נרדמה
שוב התחילה מתעוררת
ומדברת ומדברת
מסביב יהום הסער
רב הקושי והצער
אבל יש על מה לשמוח
יש עוד אומץ, יש עוד כח.

איך ישראל צומחת מסביבנו
היא חזקה יותר מכל
חסרונותינו
וגם הנגב עוד יהיה פורח

בלשונות רבות מספור דיברנו
וזוה את זה כמעט בכלל שלא
הכרנו
ומקומות רבים מאוד עזבנו
ורק מקום אחד רצינו ואהבנו
ומקומות רבים מאוד עזבנו
ואל הארץ, אל הארץ באנו.

ונמשכת שיירה
מן המאה שעברה
רחוקים כבר היוצאים
איכרים וחלוצים
שעמלו עבדו בפרך
בלי לראות את סוף הדרך
ועכשיו עוברים אנחנו
לא שקטנו ולא נחנו
לא ימשיכו בלעדינו
זוהי הרפתקת חיינו.

מגטאות ומחנות הגחנו
אל הביצות ואל הישימון
הלכנו

”מתוך קֶשֶׁר הַיְסָטוֹרִי וּמְסוֹרֶתִי זֶה חָתְרוּ הַיְהוּדִים בְּכָל דּוֹר
לְשׁוֹב וּלְהֶאֱחֹז בְּמוֹלְדֵתָם הָעֲתִיקָה; וּבְדוֹרוֹת הָאֲחֵרוֹנִים שָׁבוּ
לְאַרְצָם בְּהַמוֹנִים, וְחִלּוּצִים, מְעַפְּיִלִים וּמְגַנְנִים הַפְּרִיחוּ נְשִׁמוֹת,
הֶחֱיּוּ שְׂפָתָם הָעֵבְרִית, בָּנוּ כְּפָרִים וְעָרִים, וְהִקְיֵמוּ יִשׁוּב גָּדֹל
וְהוֹלֵךְ הַשְּׁלֵיט עַל מְשָׁקוֹ וְתַרְבוֹתוֹ, שׁוֹחֵר שְׁלוֹם וּמִגֵּן עַל עַצְמוֹ,
מִבִּיא בְּרַכַּת הַקְּדֻמָּה לְכָל תּוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְנוֹשֵׂא נַפְשׁוֹ לְעֲצָמָאוֹת
מִמְלַכְתִּית.”

כַּחמֶנֶכְ אֵלִיח:

מאיזה ארץ הגיעו הוריקם/סביכם לארץ? ספרו את סיפור העליה שלהם

וּבְתַקְנָהּ זְכוּתָנוּ הַטְּבִיעִית
וְהַיְסוּדִית

זכותנו לבנין ארץ-ישראל / משה בלינסון

זכות היא לעם העברי לבנות את חייו בארץ הזאת – ולא לבד משום שהוכרה הזכות ע"י בריטניה הגדולה וע"י אומות העולם, אלא משום שבלי ישראל אין ארץ-ישראל קיימת כלל, לא היתה ולא תהיה. רק בכוח ישראל ישנה רצועת-אדמה קטנה זאת על המפה הגיאוגרפית, בהיסטוריה האנושית, בתולדות הרוח והיצירה.

זכות לעם העברי לבנות את חייו בארץ הזאת באשר אותה, את הארץ הזאת, חי כל ימי זכרוננו, אף יום אחד לא יפקד, גם כשהיה כאן ויצר כאן וגם כשגלה מעל אדמתו זאת. אין עם, על פני כדור הארץ כולו – גם בקרב העמים האדירים והכבירים שלא ידע מעולם תבוסה מהי, ולא טעם מעולם טעם גלות, ולא עזב אף לרגע את אדמתו וזר לא דרך מעולם על אדמתו – שארצו תהא ראויה יותר להקרא לו מולדת מאשר ארץ-ישראל לעם ישראל.

וזכות יתירה לעם העברי לבנות את חייו בארץ הזאת באשר הבנין הזה הולך וקם לתפארת הצדק האנושי והעמל האנושי ואין עמו שמץ של קיפוח למישהו אחר, ולא זיק של מחשבה זרה כל שהיא.

”לְפִיכֶן נִתְכַנְּסֵנוּ, אָנוּ חֲבָרֵי מוֹעֶצַת הָעָם, נִצְיָגִי הַיָּשׁוּב הָעֵבְרִי וְהַתְּנוּעָה הַצִּיּוֹנִית, בְּיוֹם סִיּוֹם הַמִּנְדָּט הַבְּרִיטִי עַל אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וּבְתִקְוָה זְכוּתֵנוּ הַטְּבָעִית וְהַהִיסְטוֹרִית וְעַל יְסוֹד הַחֻלְטָת עֲצָרַת הָאֲמוֹת הַמְּאֻחָדוֹת אָנוּ מְכַרְיָזִים בְּזֹאת עַל הַקָּמַת מְדִינָה יְהוּדִית בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הִיא מְדִינַת יִשְׂרָאֵל.”

כחמנכ אלית:

במה אנחנו זכינו שלא זכו הדורות הקודמים?

מְדִינַת יִשְׂרָאֵל תְּהֵא

מיכה פוק ד

א וְהָיָה בְאַחֲרֵית הַיָּמִים, יִהְיֶה הָרַב־בֵּית-ה' נֶכּוֹן בְּרֹאשׁ הַהָרִים, וְנָשָׂא הוּא, מִגְּבֻעוֹת; וְנִהְרֹו עָלָיו, עַמִּים. ב' וְהָלְכוּ גוֹיִם רַבִּים, וְאָמְרוּ לָכוּ וְנַעֲלֶה אֶל-הָר-ה' וְאֶל-בַּיִת אֱלֹהֵי יַעֲקֹב, וְיִזְרְנוּ מִדְּרָכָיו, וְנִלְכֶה בְּאַרְחֹתָיו: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה, וּדְבַר-ה' מִירוּשָׁלַם. ג' וְשָׁפַט, בֵּין עַמִּים רַבִּים, וְהוֹכִיחַ לְגוֹיִם עֲצָמִים, עַד-רְחוֹק; וּכְתַתּוּ חֲרֻבֵיהֶם לְאֲתִים, וּחְנִיתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת--לֹא-יִשְׂאוּ גוֹי אֶל-גוֹי חֶרֶב, וְלֹא-יִלְמְדוּן עוֹד מִלְחָמָה. ד' וַיֵּשְׁבוּ, אִישׁ תַּחַת גִּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֲנָתוֹ--וְאִין מַחְרִיד: כִּי-כִי ה' צְבָאוֹת, דָּבַר. ה' כִּי, כָּל-הָעַמִּים, יִלְכוּ, אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו; וְאֲנַחְנוּ, נֵלֶךְ בְּשֵׁם-ה' אֱלֹהֵינוּ--לְעוֹלָם וָעֶד.

”מדינת ישראל תהא פתוחה לעלייה יהודית ולקבוץ גליות; תשקד על פתוח הארץ לטובת כל תושביה; תהא משתתה על יסודות החרות, הצדק והשלום לאור חזונו של נביאי ישראל; תקיים שויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע ומין; תבטיח חפש דת, מצפון, לשון, חנוך ותרבות; תשמר על המקומות הקדושים של כל הדתות; ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגלת האמות המאחדות.”

כחנכה אליה:

איזה מהערכים שמצינת הכרזת העצמאות חשובים בעיניך במיוחד? איזה ערך היית מוסיף/ה?

במערכה הגדולה

תקוותנו/ זאב בנימין הרצל

אין מפעל נהדר יותר מהכשרת העם היהודי בעד גורלו בעתיד. התלמידים של היום יהיו לפועלים ולאומנים וימלאו את מקומנו אנחנו, העוסקים היום בעבודה הציונית.

לזאת קראתי פעם בשם אידיאל שאין לו סוף. ובאמת חושב אני, כי הציונות לא תחדל להיות אידיאל, גם לאחר שנשיג את ארצנו, ארץ-ישראל. כי בציונות, כפי שאני מבין אותה, יש לא רק השאיפה לרכוש כבוד-ארץ בטוחה במשפט בעד עמנו האמלל, כי אם גם השאיפה להשתלמות מוסרית ורוחנית.

”אָנוּ קוֹרְאִים אֶל הָעָם הַיְהוּדִי בְּכָל הַתְּפוּצוֹת לְהִתְלַכֵּד סְבִיב
הַיְשׁוּב בְּעֵלְיָה וּבְבִנְיָן וְלַעֲמֵד לִימִינוּ בַּמְעֻרְכָה הַגְּדוֹלָה עַל הַגְּשָׁמָה
שְׂאִיפֵת הַדּוֹרוֹת לְגֵאֵלֵת יִשְׂרָאֵל.”

כחמנכ אליח:

ניצד הגשמה ציונית באה לידי ביטוי אצלך?

ועכשיו תורנו!

"הנני נשבע(ת) ומתחייב(ת) בהן צדקי לשמור אמונים למדינת ישראל, לחוקיה ולשלטונותיה המוסמכים, לקבל על עצמי ללא תנאי וללא סייג עול משמעתו של צבא ההגנה לישראל, לציית לכל הפקודות וההוראות הניתנות על ידי המפקדים המוסמכים ולהקדיש כל כוחותיי ואף להקריב את חיי להגנת המולדת ולחירות ישראל."

כַּחֲנוּכָה לְאֵלֵינוּ:

מה הקשר בין הקרבה לבין חירות?

האם יכולה להיות בהקרבה חירות?

סיום בשירת התקווה

כָּל עוֹד בְּלִבְּךָ פְּנִימָה
נִפְשׁ יְהוּדֵי הוֹמִיָּה
וּלְפָאֲתֵי מְזָרְחַ קְדִימָה
עֵין לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה
עוֹד לֹא אֲבַדָּה תִקְוַתְנוּ
הַתִּקְוָה בְּת שָׁנוֹת אֲלֵכֶיִם
לְהִיּוֹת עִם חֻפְשֵׁי בְּאַרְצֵנוּ
אֶרֶץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם

